

ЗАНЯТТЯ № 15

Тема: Обстеження кровотворної системи. Загальний аналіз крові.

1. Актуальність теми: розповсюдженість захворювань системи кровотворення продовжує інтенсивно зростати. Їх виникнення пов'язане з багатьма етіологічними чинниками, зокрема погіршенням екологічної ситуації в цілому та Чорнобильською катастрофою. У зв'язку з цим величезне значення має вміння лікарів обстежувати пацієнтів з захворюваннями системи кровотворення, своєчасно ставити правильний діагноз та ефективно проводити лікувально-профілактичні заходи.

2. Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію органів кровотворення й нормальний склад крові та кісткового мозку;
- схему нормального кровотворення й фізіологію крові в нормі;
- види патологічного кровотворення;
- методи клінічного обстеження хворих з захворюваннями системи кровотворення;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих при патології системи кровотворення;
- симптоматологію захворювань органів кровотворення;
- план і методи обстеження хворих з захворюваннями системи кровотворення;
- методику й техніку проведення загального аналізу крові й стерильної пункції.

Вміти:

- зібрати анамнез;
- провести загальний і детальний огляд хворих з патологією системи кровотворення;
- провести пальпацію лімфатичних вузлів, печінки та селезінки;
- інтерпретувати результати загального аналізу крові, рівня заліза в сироватці крові, біопсії лімфатичного вузла.

Оволодіти:

- інтерпретацією даних лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих з патологією кровотворної системи;
- навичками розпізнавання симптомів та синдромів даної патології.

3. Виховна ціль: полягає у підкресленні студентам актуальних проблем гематології з метою переконання їх у необхідності засвоєння навичок обстеження хворих і своєчасної діагностики захворювань кровотворної системи. На занятті наголошується важливість дотримування засад медичної етики та деонтології в процесі догляду за гематологічними хворими, формування високого професіоналізму, професійної відповідальності. Пропагуються новітні досягнення вітчизняних вчених у галузі гематології.

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- гістологія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- променева діагностика.

Наступні дисципліни:

- внутрішні хвороби;
- клінічна імунологія;
- загальна гігієна;
- поліклінічна справа;
- сімейна медицина;
- фармакологія;
- соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- методи обстеження хворих із захворюваннями системи кровотворення;
- методи обстеження хворих із захворюваннями травної системи;
- синдроми захворювань стравоходу, шлунка і кишок;
- синдроми захворювань печінки;
- синдроми захворювань сечовидільної системи.

5. Зміст теми заняття:

1. Обстеження кровотворної системи.
  - 1.1. Розпитування.
  - 1.2. Фізичні методи дослідження.

- 1.2.1. Огляд.
  - 1.2.2. Пальпація лімфатичних вузлів.
  - 1.2.3. Пальпація селезінки
  - 1.2.4. Перкусія.
  - 1.2.5. Аускультация.
  - 1.2.6. Інструментальній та лабораторні методи дослідження
  - 1.2.7. Пункція кровотворних органів.
2. Загальний аналіз крові.

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (10 % часу).

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Контроль вихідного рівня знань.

Основний етап (75 % часу).

1. Самостійна робота студентів у палатах: розпитування тематичних хворих, загальний і детальний огляд, повне обстеження по системах органів.

2. Розбір результатів самостійної роботи студентів.

Студенти доповідають викладачу в присутності всієї групи анамнез та дані фізичного обстеження призначеного для курації хворого з основними синдромами захворювань кровотворної системи, відзначаючи найбільш характерні прояви даної патології.

3. Ознайомлення студентів з результатами лабораторно-інструментальних обстежень хворого за даними історій хвороби.

4. Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних обстежень тематичних хворих.

Заключний етап (15 % часу)

Контроль і корекція рівня професійних вмінь і навичок.

Контрольні питання:

1. Загальний аналіз крові (показники в нормі).
2. Що таке лейкоцитарна формула?
3. Що таке колірний показник?
4. Як вирахувати колірний показник?

5. Яка добова потреба дорослої людини в залізі, необхідна для синтезу еритроцитів?
6. Які продукти багаті на залізо?
7. Де відбувається руйнування еритроцитів?
8. Які чинники зменшують ШОЕ?
9. Які чинники збільшують ШОЕ?
10. Який з факторів, що впливають на ШОЕ, є визначальним?
11. Що належить до дегенеративних змін лейкоцитів?
12. Чим пояснюють появу токсичної зернистості лейкоцитів і яка її діагностична цінність?
13. Що таке зсув лейкоцитарної формули вліво?
14. Що таке лейкемоїдна реакція?
15. Що таке еозинофілія та коли вона виникає?
16. Що таке еозинопенія та коли вона спостерігається?
17. Що таке лімфоцитом та коли він спостерігається?
18. Що таке моноцитоз та коли він спостерігається?
19. Що таке макро- та мікроцитоз, причини появи?
20. Що таке мегалобласти і мегалоцити?
21. Що таке поїкілоцитоз?
22. Що таке ретикулоцити?
23. Що таке ретикулоцитоз та коли він спостерігається?
24. Яка особливість забарвлення ретикулоцитів?
25. Основні скарги хворих з патологією кровотворної системи.
26. Діагностичне значення болю в кістках при патології кровотворної системи.
27. Діагностичне значення свербіння шкіри у хворих із захворюваннями кровотворної системи.
28. Діагностичне значення огляду шкіри у хворих з патологією кровотворної системи.
29. Діагностичне значення пальпації лімфатичних вузлів та селезінки.

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Діагностичне значення загального аналізу крові.
2. Методи дослідження хворих із захворюваннями крові.
3. Діагностичне значення пункції кровотворних органів.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 443–461.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С. 443–461.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. – К.: Здоров'я, 2004. – С.408–422.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 79–223 пит. (система крові).
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика. – 1-е вид. – К.: Здоров'я, 2000. – С.408-411, 414-447.
6. Яворський О.Г. Навчальний DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация». Українською й англійською мовами. – 2005.
7. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.
8. Новосад А.Б., Буфан М.М., Короткий В.В. Навчальна історія хвороби. Методичні вказівки для студентів III курсу медичного факультету. – Львів, 2019. – 20 с.
9. Короткий В.В., Новосад А.Б. Комп'ютерні тести з пропедевтики внутрішніх хвороб. – Київ: Здоров'я, 2001. – с. 127-132.